

Till

Finansdepartementet

Fi2024/01073

Åtgärder mot mervärdesskattebedrägerier SOU 2024:32

Småföretagarnas Riksförbund är ett förbund av småföretagare för småföretagare och har som syfte att påverka politiska beslut för att göra det tryggt, enkelt och lönsamt att driva företag. Småföretagarnas Riksförbund har granskat förslaget huvudsakligen utifrån förbundets syfte att företräda småföretagare och att med fokus på den målgruppen identifiera risker och möjligheter med lagförändringar.

Inledning

Småföretagarnas Riksförbund ställer sig självfallet bakom det allmänna syftet med utredningen. Momsbedrägerier bygger på att oseriösa aktörer kan agera genom att utnyttja olika brister i myndigheternas hantering av moms. Utredningen presenterar en hel del förslag till förändringar i olika regelverk, förslag som vi kan ställa oss bakom, som:

- Visning av registreringsnummer som ogiltiga i VIES
- Åtgärder för ökad kontroll gällande registreringen, inkl. uppgifter om företrädare och ägare, möjlighet till krav på personlig inställelse
- Kortare redovisningsperiod
- Underlåta registrering eller att avregistrera från mervärdesskatt på grund av misstanke om att en registrering används eller kommer att användas för skattebedrägerier.
- Avräkningsspärr på skattekontot
- Utökad omvänd betalningsskyldighet

Ovan listade förslag kan var och ett förefalla fullt rimliga, dock saknas resonemang om risker, begränsningar och alternativa förfaranden.

En orsak till detta förhållande måste nog sökas i utredningens sammansättning som helt domineras av företrädare för offentlig sektor. Detta i sin tur leder till att perspektivet statens roll som skatteindrivare blir nästan helt dominerande i utredningens arbete och förslag.

Härutöver vill vi peka på risken att ovan nämnda förslag, lämnade i de bästa av avsikter, i vissa fall kan invägga mindre kunniga aktörer i en falsk trygghetskänsla. Det kan exempelvis förekomma felaktigheter i VIES-rapporteringen som har naturliga orsaker, kopplat till komplexa regelverk och komplexa handelsmönster. Samtidigt är det sannolikt att aktörer med oseriösa avsikter kommer säkerställa att inte VIES kommer utgöra ett hinder för dessa.

Vi instämmer i de synpunkter som framkommer i det särskilda yttrandet från Anna Sandberg-Nilsson, utredningens arbete skulle ha tillförts flera dimensioner, såsom nedan listade.

Det är angeläget att även uppmärksamma riskerna med utredningens förslag, exempelvis bristen på kompetens inom myndigheterna när det gäller ett komplext regelverk med de risker för felaktiga beslut och felaktig hantering som därmed kan uppkomma.

Anna Sandberg Nilsson preciserar vidare i sitt yttrande i vilka sammanhang inom näringslivet där det kan uppkomma icke uppsåtliga fel, d.v.s. delar av näringslivet skulle därmed kunna avskrivas som grogrund för allvarlig brottslighet. En noggrannare analys av i vilka

sammanhang som momsbedrägerier är eller kan vara allmänt förekommande kan således utgöra grund för mera träffsäkra kontroller och för förebyggande åtgärder.

Utredningen bortser vidare i huvudsak från kommande förändringar som en följd av pågående digitalisering, som t ex ViDA (digital hantering av momsinformation. IT-utvecklingen utgör både en utmaning och en potential till förbättringar, båda dessa aspekter hade sannolikt kommit upp på ett helt annat sätt om näringslivet hade erbjudits medverkan i utredningen i större omfattning.

Samma gäller möjligheterna till regelförenkling, något som utredningen i stort sett bortser ifrån.

Sammanfattningsvis välkomnar vi således utredningens förslag men ser samtidigt behovet av fördjupning och precisering, något som bör genomföras i nära samverkan med olika intressen inom näringslivet.

Sten Lindgren, styrelseledamot